

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill.—Antradienis, Birželio-June 8 d., 1976 m.

NO. 135

SIRIJOS KARIAI APSUPO LIBANO SOSTINE

POLICIJA SUMAZINO MARQUETTE PARKO IR JUODŽIŲ ITAMPĄ

Darban važiuojantis juodis pats susižeidęs ir nuvažiavo ligoninėn

Praeitą sekmadienį visame Marquette Parke buvo didoka įtampa, bet Chicago policija, norėdama išvengti Marquette Parko gyventojų ir maršuojančių juodžių didesnio susikirtimo, emėsi apsaugos priemonių ir išvengė didesnių akeidentų. Jau prieš porą savaitių Martin Luther King Jr. šalininkas, dvasiškis C. H. Turner, ryžosi prarvesti Marquette Parke protesto demonstraciją. Turner buvo nepatenkintas Marquette Parko namų savininkais, nenorinčiais renduoti butų juodos rasės žmonėms.

Jis sakė, kad norėjęs suorganizuoti "taiką demonstraciją", rimtai įspėjantį visus Marquette Parko namų savininkus apie nusizengimą veikiančioms įstatymams.

Policija neleido žygio į Marquette Parką

Chicago policijos viršininkas, žinodamas tokios "taikos" demonstracijos pasekas, nutarė neleisti Martin Luther King šalininkams maršuoti į Marquette Parką ir be reikalo neerzinti ramiai ir taikiai gyvenančių žmonių.

Pradžioje buvo skelbiama, kad Martin Luther King šalininkai maršuos 55-tos gatvės bulvaru, bet vėliau, matyt, norėjo patraukti į pietus ir pasiekti 67 ir 71 gatves.

Policija emėsi priemonių neleisti dvasiškio Turner vadovaujamiems demonstrantams maršuoti į Marquette Parką. Nutarimas liepė policijai neleisti žygiuoti į vakarus juo geležinkelio linijos, esančios tarp Western ir Damen gatvių.

Policija pavyzdinai išvengė susirėmimo

Policija labai gražiai išvengė bereikalingos įtampas ir susirėmimo tarp maršuojančių pasiryžusių Martin Luther King šalininkų ir Marquette Parko gyventojų.

Buvo pastatytas stiprus juodžių policijos būrys, kuris nieko nuo geležinkelio tilto nepraleido ir vakarus. Policija nepraleido grupių, pavienius asmenų arba juodžių vairuojamų mašinų ir vakarus.

Kitas policijos dalinys užėmė pozicijas ant S. Western Avenue, prie 67-tos ir kitų gatvių, įskaitant net 71-ąją. Nei vienas baltasidris negalėjo pravažiuoti arba praeiti į rytus nuo Western Ave. Marquette Parke susižeidė juodis

Prie 71-os ir California gatvių susižeidė juodis James Holdman. Sustojus jam prie raudonos sijos. Jo automobilį apsupo grupė baltųjų ir išdaužė vieną langą.

Holdmanas išlipo iš savo mašinos, išsitraukė revolverį ir paleido keturis šūvius. Jis taip tuos šūvius leido, kad kulkos eity virš galvų. Bet, matyt, kad šaudytojas iš jo ne koks. Viena kulka jis susižeidė kairę savo ranką.

Tuoju atsidarė policija, suėmė langą sudaužusį 18 metų berniuką ir norėjo Holmą nuvežti į šv. Kryžiaus ligoninę, bet jis pats savo mašina nuvažiavo į Little of Mary ligoninę, kur jam suteikta pirmoji pagalba. Pa-

sirodo, kad jis yra Chicago kareivinio sargas.

Policija buvo atsivežusi šunis

Chicago policijos dalinys, tvarkęs trafiką prie So. Western ir 67 gatvių, be stiprių lazdu, buvo atsivežusi vieną mašiną šunų. Jauni demonstrantai gali pabėgti nuo vyresnio amžiaus policininko, bet nuo pasiundyto šunies jie nepabėga. Jie šunų kartais labiau bijo negu policininkų. Be to, stovėjo pora mašinų suimtiesiems išvežti. Tvarakį palaikė keli policijos automobiliai, atstoję skersai kelio ir vienas policininkas liepė South Western Avenue važiuojantiems automobiliais važiuoti toliau, net per raudonas sijas.

Liepė naciams nuimti vėliavas

Marquette Parke yra Amerikos nacių centras. Šia proga nacių buvo išleisti atsišaukimai ir paruošė kelis plakatus, kurių vienas patarė juodžiams neiti į Marquette Parką.

Prie minėto centro buvo susirinkęs būrys jaunųjų, bet policija liepė jiems išsiskirstyti. Policija pastebėjo, kad naciai buvo iškėlę kelias savo vėliavas ant namo stogo, bet policija įsakė jas nuimti. Policijos automobiliai iki vakaro patruliuojo Marquette Parke, o jaunimas būriais vaikščiojo po parką, bet didesnių susirėmimų nebuvo. Martin Luther King šalininkai į Marquette Parką neįvygiavo.

Sovietų laivynas Viduržemio jūroje

WASHINGTONAS. — Pentagono žiniomis, Sovietų laivynas Viduržemio jūroje, to paties Pentagono žiniomis, susideda iš 35 laivų, jų tarpe vienas lėktuvnešis. Penkiolika karo laivų taškai šiomis dienomis papildė, neįskaitant povandeninių narlaivų.

Jungtinių Valstybių laivynas Viduržemio jūroje, to paties Pentagono žiniomis, susideda iš 44 karo laivų. Desantams paruošta kariuomenė, buvusi arti Libano pakraščiu, atitraukta ir šiuo metu randasi Neapolio uoste, Italijoje.

RAUDONAS MILLONIERIUS

TULUZA, Prancūzija. — Apygardos teismas Tuluzoje nubaudė milijonierių ir vieno kaimo burmistro bei vyno pramonės kooperatyvo direktorių komunista Jean Doumenga 660 frankų pabaudos už vyno "falšavimą", o jo vyno gamyklai uždėjo pabaudą, kuri siekia 18,9 milijonų frankų.

IS VIŠO PASAULIO

Teroras Airijoje
BELFAST, Šiaurinė Airija. — Britai atsuntė į Belfastą ekstra kariuomenės, kad atstatytų ramybę po kruvinos sekmadienio nakties, kur 10 žmonių buvo užmušti ir 75 sužeisti. Ekstra 200 kariuomenės išsiųsta į kitas vietas Šiaurės Airijoje tvarkos ir taikos prižiūrėti. Septynerių metų tarpusavio nesantaikos airiams jau kaštavo 1,543 gyvybių.

Šeši panačiai karo teisme

MANILA, Filipinai. — Perduoti karo teismui šeši žymių šeimų sūnūs, apkaltinti 1974 metų rugsėjo mėnesį išprievartavę vieną 22 metų amžiaus, polio ligą sergančią moterį. Keturi iš jų šėsių yra: Miguel Romulo, Filipinų užsienų reikalų ministerijos viceministras Carlos Romulo sūnaitis; Ramon Moran, buvusio 1973 metais "pasaulio karalaitės" (Miss Universe) Marfio Moran brolis; Jaime Clape, stambiausio cukraus gamintojo sūnus ir Eugenio Lopez III, laikraščiu leidėjo Eugenio Lopez sūnus. Piktadarystė padaryta Romulo užmiesčio rezidencijoje.

Kainas užvertė 150 žmonių

KATMANDU, Nepalas. Centrinėje Nepalo dalyje nakties metu nuslinkus kalno šlaitui buvo užverstai ramiai miegoję vieno kaimo — Pahire Pheidi apie 150 žmonių. Skubiai išsiųsti gelbėtojai kol kas atkasė 40 lavonų.

Meksika išplečia savo jūrų "teritorijas"

MEKSIKOS MIESTAS. — Praeitą sekmadienį Meksika išilgai visą savo Kalifornijos įlankos pakraštį per 600 mylių paskelbė per 200 mylių nuo pakraščio Meksikos teritoriniais vandeniomis, kuriuose svetimų šalių žvejams uždrausta žvejoti ir pramonininkams metalų ar naftos ieškoti. "Meksikos įlankos (Gulfo) meksikonizavimas yra legalizavimas specialiu konstitucijos papildymu", pasakė Jorge Castañeda, Meksikos užsienų viceministras.

F. Simokaitis gavo Fairchild premiją

DAYTON, Ohio. — Dayton Daily News šių metų gegužės 20 d. pranešimu, general, majoras Frank J. Simokaitis, Oro Pajėgų Technologijos Instituto Wright-Patterson Oro Pajėgų (Air Force) bazėje komendantas, už žymius nuopelnus Apsaugos Departamentui ir Oro Pajėgoms profesinio auklėjimo srityje, apdovanotas 1976 metų Muir S. Fairchild premija (Award).

Tokią premiją kasmet teikia Dedalio ordinas (Order of Daedalians), tai yra Pirmojo Pasaulinio Karo karinių lakūnų ir jų palikuonių draugija. Dedalas (Daedalus) yra vardas mitologinio graikų dievyrio, kurs pirmasis žmogus skraidė oro savo iš vaško pasigamintais sparnais.

Komunistai tikisi laimėti birželio 20 dienos parlamento rinkimus Italijoje, jeigu kitos demokratinės partijos miegos ir rimtai nepasitiki komunistams keli. Dabariniame metu komunistai jau valdo miestus: Savile, Remoje, Florencijoje, Milano, Turine, Genuje, Venecijoje ir kitose vietose. Komunistai leidžia nepaprastai didelę sumą propagandai ir agitatoriams, tuo tarpu kiti mažai teveda. Iš viso yra 55 milijonai italų, o balsuoti turi teisę 35 milijonai. Daugelis italų rinkimais nesidomi.

Ūkininkai pienu aplaistė valdžią

OTTAWA, Ontario. — Kanados agrikultūros ministerį Eugene Whelan ir Sritų ekonominės ekspansijos ministras Marcel Lessard buvo "išmaudyti" pienu triukšmingoje protesto demonstracijoje prie parlamento rūmų, kur nemažiau kaip 10,000 Kvebeko ūkininkų buvo susirinkę reikalauti geresnių sąlygų pieno ūkiu besiverčiantiems ūkininkams.

Pieno ūkiu farmeriai demonstraciją sušaukė reikalauti, kad Kanados federalinė valdžia nemazintų 20 nuošimčių Kvebeko provincijai pieno kvotos, kaip yra sumanysius daryti, o jei turi daryti, tai kad pieno statytojams išmokėtų \$40 milijonų kompensacijų.

Vakarų pusrutulio valstybių sueiga

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas užprašė septynių valstybių lyderius ir viršūnių konferenciją, kuri šaukiama Portorikoje šio birželio mėnesį. 27 ir 28 dienomis tikslu "sukurti geresnę ir prasmingesnę ateitį visiems mūsų piliečiams".

Dalyvauti toje konferencijoje yra užprašyti atstovai Didiosios Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos, Japonijos, Italijos ir Kanados. Tokią konferenciją šaukti mintis kilo prenykštėje Rambouillet konferencijoje prie Paryžiaus. Kanada toje konferencijoje dalyvauti nebuvo kvietusi. Ateinančioji konferencija įvyks JAV viceprezidento Nelsono Rockefellerio privačioje vasarinėje rezidencijoje Dorado Beach Resort, Portoriko.

Plėšikai nepaiso

Sumušė ir aplėšė

Aukšt. Teismo teisėja

DETROITAS. — Trys banditai ketvirtadienio naktį miesto centre užpuolė buvusį per šešis terminus Michigano gubernatorių ir dabar esantį Michigano Aukščiausiojo Teismo teisėją Mennen G. Williams (Soapy"), jį jėga įsitempė vidun, sumušė, surašiojo ir aplėšė pasimė pas jį rastus \$70 pinigų, keletą kreditų korelių, raktus nuo jo namų ir automobilio, televiziją ir stereo. Jo veidas buvo tiek sudaužytas, kad vien lūpmis sulopyti ligoninėje teko padaryti septynis susiuvimus.

Nėra to blogo, kad neišeitų į gerą, sako senas priežodis. Suprem Court teisėjas pasakė, kad "jau laikas miestų gyventojams garantuoti laisvę nuo baimės". Tai jau nebe pirmas toks atsitikimas, kada sumušami ir aplėšiami aukšti teisėjai. Kiek dar tokių užpuolimų reikia, kad teisėjai "mugerių" garantuotai užrakintus laikytų už grotų, o ne palaidus gatvėse. Mennen G. Williams plačiai lietuvių visuomenėje yra žinomas, kaip didelis lietuvių tautos draugas ir Lietuvos laisvės veiklus šalininkas.

DEŠINIEJI SUKRUOTO

WASHINGTONAS. — Dešinieji fabrikantai ir konservatyvūs Amerikos elementas šiais metais organizuoti kaupia pinigų rinkimų kampanijai į Amerikos Atstovų Rūmus. Iki šiol tam tikslui jau yra surinkta 12 mil. dol. Jie nori sustiprinti konservatyvų dešiniojo sparno atstovų skaičių Amerikos konkurse. Taip pat siekė tautinio Amerikos komiteto, už efektyvius darbus Atstovų Rūmus, pirmininkas R. D. Hemenway. Jis tačiauo mano, kad komiteto veiklos reikšmė yra persūdyta.

AVIACIJA DAUŽO GINKLO MESTI NENORINČIUS PALESTINIEČIUS

Sovietų karo laivai priplaukė prie Libano vandenų "kovoms stebėti"

BEIRUTAS, Libanas. — Sirijos kariuomenės daliniai supa Beirutą iš trijų pusių. Sirijos tankai ir vežami pėstininkai artėja prie Libano sostinės iš Pietų, o kiti kariuomenės daliniai žygiuoja į miesto centrą iš šiaurės bei rytų, — sako paskutiniai karo pranešimai iš Libano.

Rusais Kuboj statys branduolinę jėgainę

VANCOUVER, Kanada. — Kuba paskelbė, kad Sovietų Sąjungai "padedant" ji pradės komunistų saloje — Kuboje statyti pirmąją branduolinę jėgainę. Statybos ministeris Levi Farah-Balmaseda pareiškė Vankuveryje, kad Kuba nieko neturi prieš branduolinės energijos plėtojimą su sąlyga, kad tos jėgainės būtų saugios, gerai apsaugotos ir naudojamos tik taikos tikslams.

Ministeris Farah-Balmaseda, kurs čia yra atvykęs dalyvauti Jungtinių Tautų konferencijoje, suauktoje žmonių apgyvendinimo klausimams aptarti, spaudos atstovų klausinėjamas pranešti smulkiau apie tokios jėgainės statybą, išsiskuto pareikšdamas, kad Kubos delegacijoje nėra nė vieno atominio specialisto, kurs galėtų ką daugiau pasakyti.

Prez. Fordas pagerbė mokslininkus

WASHINGTONAS. — Prez. Fordas pagerbė 15 amerikiečių mokslininkų, — fizikus, biologus, inžinierius ir kitokius, — suteikdamas jiems tautiniai-valstybinį mokslo atžymintį medalį.

Tarp atžymėtų 15-kos mokslininkų grupėje, randame John W. Backy, iš IBM bendrovės tyrinėtoją, laboratorijos Kalifornijoje; Masačuseto technologijos instituto profesorius Mansona Benedicta ir kitus.

Meksikos boikotas

MEKSIKOS MIESTAS. — Meksikos užs. reik. Ministeris Angonso Garcia Robies pareiškė, kad jo valstybė Amerikos Valstybių Konferencijoje (OAS), kuri turi įvykti ateinančių mėnesį Čilės valstybės sostinėje Santiago, o Centrinės Amerikos valstybė Costa Rica užgryz rezoliucija, protestuojančia prieš Santiago miesto parinkimą tai konferencijai, kadangi Čilės valdžia daro nusikaltimus smurtu lauzydama žmonių asmenis teises.

Jungtinių Valstybių delegacijai toje konferencijoje vadovaus valst. sekretorius Henry Kissingeris.

Šiltas Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:23

Atrodo, kad žmogžudžio Arafato palestiniečiai bandė pastoti kelią Sirijos kariams, žygiuojantiems į sostinę Sidoną plentu, bet Sirijos aviacija daužo pačius pagrindinius palestiniečių centrus. Pradžioje buvo neaišku, kurias vietas lėktuvai bombarduoja, bet patys palestiniečiai pasakoja, kad sirijiečiams pavyko išaužyti Kleinat aviacijos bazę, kuri valdė musulmonai.

Labiausiai stebina sostinės gyventojus dvejoji lėktuvai. Sirijos bombonešiai visiems yra pažįstami, jie paleidžia pačias sunkiausias bombas. Bet palestiniečius puola ir Libano lėktuvai, jau kelios savaitės nesirodė padangėse, Libano lėktuvai mažesni, bet jie nepaprastai taiklūs, nepraleidžia nei vieno taikinio. Manoma, kad kartu su sirijiečiais jau bendradarbiauja Libano aviacijos vadas krikščionis. Libano lakūnai iki šio mėto neįsivėlė į pietinį karą, bet jis nepritarė palestiniečiams ir druzams, norėjusiame padaryti didelės pakaitas.

Pastebėta, kad prie Libano vandenų priplaukė didokas skaičius sovietų karo laivų, buvusių Viduržemio jūroje. Sovietų karo laivų vadai atsiklausti, kokią jų tikslai, ką jie pametė Libano vandenyse. Sovietų karo vadai ignoravo paklausimus, bet vakar ryte vyriausias Viduržemio laivyno vadas pareiškė, kad rusai nori stebėti pačiame Libano vykstancias kovas.

Neatrodė, kad sovietų karo laivai bandytų kištis į Libano vidaus kovas, bet jie gali pasinaudoti partizanų grobuis. Niekam ne paslaptis, kad palestiniečiai, Sirijos karo jėgų penimi, apginkuoti ir aprūpinami amunicija, neišgal galėtų priešintis Sirijos kariams. Bet palestiniečių vadas Arafatas protestuoja prieš Sirijos karo jėgų įsiveržimą į Libaną ir įsakymą nuginkluoti palestiniečius. Arafatas norėtų tartis su Sirijos prezidentu, bet jis nenori atiduoti jam ginklų.

Druzei ir palestiniečiai aplėšė Beirute buvusius visus bankus. Plėšikai gali prašyti sovietų jūrininkų, kad paimtų juos ir Libano aukšą į savo laivus. Sovietų jūreiviai "duotų prieglaudą" plėšikams, o vėliau pasisavintų jų pagrobta aukšą. Rusai priklauso — Ispanijos respublikos bankų aukso atsargas ir tą aukšą saugojusius bankų tarnautojus, bet tarnautojams buvo paskirtas koncentracijos stovyklos, o ispanų aukšas nuėjo į sovietų išdą. Panašiai jie pasielgtų ir su Beiruto bankų aukšu, o bėgančius druzus pribagyt koncentracijos stovyklose.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

SUNKIAUSIAS PREZIDENTO SPRENDIMAS

Kaltas būti, jei neskiepysi, apkaltins, jei skiepysi nuo gresiančios slogos epidemijos.

Dr. Albert B. Sabin

Gresiančios šios žiemos pradžioje slogos epidemijos akivaizdoje sunkiausia buvo prezidentui Fordui apsispręsti dėl 135 milijonų paskyrimo skiepams. Kaip tvirtina biochemijos profesorius South Carolina universitete dr. Albert Sabin, kaltins prezidentą kai ateis epidemija, kad neįsakė skiepyti. Dabar jį kaltina, kad tiek daug pinigų paskyrė nežinia ar ateinančiai epidemijai. Taip jau esti gyvenime: tik dirbančiuosius žmones plakė. Jie neliečia tavernas, lankinčių, jaunimo centrų, priėmimo kabinų... tai vis tokie pat asmenys kaip ir kitus už jų gerus darbus plakantieji. Varnas varnui akies nekerta.

Kiekviena naujiena priimama atsargiai

New Jersey Health Department komisinerius dr. Martin Goldfield spaudos atstovams pareiškė, kad skiepinimo nuo slogos reikalą reikia nuodugniai išsiaiškinti, atsargiai ir neemociai apsvaistyti — visus už ir prieš davinius surinkti. Nejuokai yra tas visų šio krašto gyventojų skiepinimas nuo gresiančios slogos. Tai pirmas pasaulyje toks sveikatos reikalų tvarkymas.

Tas komisinerius tvirtina, kad kartą suradus šiam kraštelio 1918 metų slogos virusą — jau vėl jį sulaukysi. Jei turime užmirsti tokių virusų vaistus (vak-

padėtis: mažos dozės tos vakcinės neapsaugos žmogaus nuo slogos, gi — didelė dozė visada didina neigiamas kūno reakcijas dėl to skiepinimo.

Išvalyta kiaušės slogos vakcina (swine flu vaccine) — skiepai bus viso viruso vakcina, o ne dalinė — frakcionuota. Viso, o ne jo dalėlių vakcina visada duoda daugiau neigiamų reiškinių po skiepinimo. Po minėto skiepinimo žmogus ima karščiuoti — ir tokių karščiujančiųjų bus nuo 30 iki 70% visų paskiepinųjų — tai priklausys nuo dozės dydžio.

Neperdėtai apskaičiavus, galima laukti, kad po skiepinimo 15% žmonių neis į darbą bei neįklaus mokyklų. Skiepinimas tės tris mėnesius. Tai bus 30 milijonų nuo darbo atkritusiųjų. Vienos antros dienos nutraukimas nuo darbo nebus taip blogas dalykas, palyginus su po skiepijimo prasidėsiančiais negyvenimais: šurpas, karštis, nusiplėmimas. Tai bus kaina už skiepijamą apsaugą nuo didžiulio pavojingos — daugelį numarinančios slogos. Žinoma, kad reikia tokią kainą mokėti, tik reikia visas atsargumo priemones panaudoti.

Virologinės studijos susekė, kad buvo nuo žmogaus žmogui perduota minėtas kiaušės slogos virusas vieno mėnesio laikotarpyje šių metų sausio 5 ir vasario 5 d. tarpe kareivius Fort Dix vietovėje. Po vasario 5 d. tas kiaušės slogos virusas nepaliko gyvas. Bet to viruso palydovas — taip vadinamas A-2 Victorian strain — liko gyvas. Jei ateis slogos epidemija — ji prasidės nuo pietinių šio krašto dalių — kur žiema neužlgo prasidės.

Su skiepais laukina iki paskutinės minutės

Oregono valstybės viešosios sveikatos įstaigų dirbantis tos valstybės universiteto — Portlande — narys dr. Edward Press reikalauja, kad masinis skiepinimas turėtų būti atidėtas iki bus gauta tikrų žinių, kad slogos epidemija tikrai galima bus šiais metais. Jei vakcina bus lengvai gaunama valstybinėse klinikose ir kitose vietovėse bei gydytojų kabinetuose, tai bus galima skiepyti trumpai prieš tos slogos pradžią. Apsauga nuo slogos (imunitetas — immunity) po skiepinimo atsiranda pas paskiepinimą po dešimties keturiolikos dienų. Todėl su skiepais laukina, kol bent vienas žmogus tikrai taja slogą susirgs.

Atsimintina, kad visi skiepai nėra nepavojingi. Nemalonios reakcijos po skiepinimo nuo 1% iki 15%. Vidutiniai kas penktas paskiepinimasis turės virš minėtų nemalonumų. Šalia jau minėtų neigiamų po skiepi žmogus gauna skausmą: rankoje, kairštį ir galvos skausmą. Tik retais atvejais rimčiau sunegaluojama (anaphylaxis). Už tai patartina, kad skiepinimas nuo slogos atidėtas iki bent vienas žmogus vakaruose šio krašto kiaušės slogą susirgs.

Šių metų balandžio mėn. gale buvo pradėti kliniški bandymai (skiepinimas) su ta vakcina. Galutinių tybandymų daviniai bus gauti apie birželio pradžią, tai yra jau dabar.

Kiaušės slogą jau numarino vieną kareivį

Amerikos šeimos gydytojų draugijos pirmininkas gyd. Herb L. Huffington iš Minnesotos tvirtina, kad apie 55% skiepijusių šeimų gydytojai skiepinami nuo slogos šio krašto gyventojus.

Dabar gyvenantiems amerikiečiams tai tikrai naujas virusas tas kiaušės slogos sukėlėjas. Dėl to jis gali sukelti labai rimtą ligą. Jis jau šį pavasarį susirgdi nuo sveikiausios kareivius — vieną jų numarino. Todėl šiaip žmonėse tas virusas gali daug negėrumo sukelti. Visi vyresnio amžiaus žmonės, visi labai jauni ir net negaliojantieji chroniškos ligomis turi dabar stiprinti

KELIONĖ Į PIETŲ ASIGALĮ

Rašo Vladas Rasčiauskas

Jau minėjau, kad Pietų Asigalyje žmogui užtenka penkių minučių pabūti vandenyje ir sustabdyti širdį. Nėres į šalto vandens srovę, tuojau pajutau, kad širdis jau nepajėgia pumpuoti kraujo į kojų raumenis. Matyt, kad šaltis sustaurina kraujagysles, jeigu jos taip greitai sumažina kraują ir sukelia mėšlungį. Jeigu būčiau pabūkęs dar porą minučių, tai šių išpuolių aš jau neraiščiau. Būčiau turėjęs leistis į dugną, kaip daugelis stipresniųjų, jaunėsių ir apdairesnių už mane nusileido šaltan Atarktikos vandenin.

Panašiai į dugną eina ne tik žmonės, bet ir laivai. Apie mažesnius laivus ir kalbėti netenka, bet eina į dugną gana dideli laivai. Toks buvo ir "Zapiolos" likimas. Jis jau gulė guli Morton sąsiaurio vandenys, kaip ten gulė dešimtys kitų laivų. Man teko pabūti mūsų kapitono kambaryje ir pasižiūrėti į žemėlapi, rodantį Li-vingston ir visas Shetland salas, esančias Arktikos skritulyje. Žemėlapis buvo ne jūrų žemėlapis, bet kapinyno: visur žemėlapyje buvo šimtai kryžukų su datomis ir paskendusiu laivų vardais. Kur laivas nukęsta, tai Argentinos laivynas, spausdindamas kapitonus žemėlapyje, vis mažomis raidėmis pažymi, kada ir koks laivas nukędo. Toks žemėlapis turėtų gsdinti jaunus jūreivius, bet Ark- tikon plaukantieji argentiniečiai, matyt, mirties nebijo. Man atrodo, kad gerai daro. Jeigu žinai, kad mirtis vis vien ateis, tai kuriam galui jos baimintis? Aš bandau nustumti ją galimai toliau, bet jeigu jau pastumti negali, tai sutik su likimu, kurio neišvengė milijonų milijonai.

Prof. Erize mums papasakojo, ką mūsų kapitonas patyrė ir kokius klausimus lietuvių, besikalbėdamas su "Zapiolos" kapitonu. Bet prie "Zapiolos" žodikai buvo nuvežę daugiau žmonių. Jie visi kalbėjosi su kitais minėto laivo jūrininkais. Kai sugrįžo į "Linblat Explorer", tai kiekvienas pasakojė savo išpuolius ir gautas žinias. Pasirodo, kad "Zapiola" buvo Amerikoje statytas ir argentiniečių 1961 metais pirktas laivas. Jis buvo pastatytas 1944 metais ir vadinosi "Cahuilla". Argentinos valdžia sumokėjo

save visais būdais, nes jie sunkiausiai perneš minėtą slogą. 1976 m. vasario mėn. nauja rūšis žmogui slogos sukėlėjo buvo susekta ir medicinoj pavadinama A (New Jersey) 76 (Hsw INT). Susekta ta rūšis buvo pradėjus sirgti sloga kareiviams Ft. Dix, N. J. vietovėje.

Kiaušės slogą sukėlantis virusas buvo žinomas jau daugelis metų. Nuo 1930 m. tai pirmas šiame krašte to viruso pasirodymas žmonėse. Žmogus nuo žmogaus užsikrėtė.

Iš vado. Negyvenkime svajonėse, nepagrįstuose faktais nusiteikimuose — renkimės slogą pasitikti šių metų gale. Jei jos nebus — dar didesnis džiaugsmas bus mums. Jau dabar lygime lauk iš svaigalinių, iš rūkalinių. Pradėkime visu rimtumu tvarkyti savo senus negalavimus. Tabakas ir svaigalai juo dar daugiau sunkina. Taip pat su maistu neapsileiskime: vaisių, daržovių centneriais pirkime (jokių būdu ne svaigus) — ir visokiais pavidalais jas naudokime jau dabar. Pasileiskime užtenkamai, kaip netinginaukime. Taip save stiprindami tapsime šauniais kareiviais kovodami su šiuo metų gale galimai ateinančia sloga. Žinoma, visi pasiskiepinsime laiku. Sekime tolimesnius pranešimus savo spaudoje.

Pasiskaityti. Internal Medicine News Vol. 2, No. 10, May 15, 1976.

JAV už jį 45,000 dolerių. Jis buvo pastatytas ir nuleistas į vandenį Charleston dirbtuvėse ir uoste. Amerikiečiams jis tarnavo 17 metų, argentiniečiai jį pritaikė saviems tikslams, davė savo tautos didvyrio vardą ir paleido į Arktikos vandenį. Tai buvo stiprus, geras, greitai plaukiantis žvalgybos laivas. Jis plaukiojo įvairiais Arktikos vandenimis. Turėjo gerai įrengtą elektroniką ir labai greitai pranešinėjo pastebėjus nenormalumus.

Laivo kapitonu buvo patyręs Argentinos admiralas Carlos Alberto Monferrer. Laive buvo 90 žmonių. Iglia aptarnavo ne tik patį laivą, bet ir laive įrengtus elektronikos prietaisus, kurie persiųdavo žinias dieną ir naktį, prie saulės šviesos ir nuo didžiausios audros.

"Zapiolos" ne tik kapitonas, bet ir pilotai labai atidžiai sekė Arktikos vandenį. Jų atida buvo dar didesnė, kai įplaukė į Morton sąsiaurį. Juos, matyt, sužavėjo nepaprastai balta nedidelė sala. Salos paviršiaus veik nebuvo. Tai buvo vulkano iškeltas labai aukštas kalnagūbrys. Jeigu norėtum ant tos salos išlipti, tai negalėtum, nes nebuvo kur kojos pastatyti. Tik tai beždžionės galėtų į tokią salą įlipti, nes jos moka už mažiausio plyšio užsikabinti ir lipinti aukštyn. Bet Arktikoje beždžionių nėra.

Ten aukšti yra ir Livingston salos pakraščiai. Prie salos galėtų pasirinkti žemesnės vietos ir bandyti įkopti, bet prie Nevados neįmanoma. Kai mes prie jos pravažiavome, tai matėme tikrai į padangę iškilusį stulpą, bet nuo vandens nieko nesimatė, tik tai uola. Sugrįžusieji jūreiviai manė, kad "Zapiolos" pilotai tiek susižavėjo auk-

štai iškilusiu bazalto stulpu, kad nutarė artčiau prie jo priplaukti ir pasižiūrėti, kaip jis iš tikrųjų atrodo.

Bet "Nevada" (lietuviškai tai būtų "Apsnigtoji") arti žmonių eprisileidžia. Kai "Zapiolos" jūreiviai norėjo "Nevadą" paliesti, tai vandenys stovintis bazalto ragas prarėžęs laivo šoną. Matyt, kad tuojau buvo įsakyta laivą sustabdyti ir patikrinti kas ten atsitiko, kas suskrypė. Kai buvo įsakyta duoti žingsnį atgal, kad atsipalaiduotų nuo "Nevados" povandeninio rago, tai jis prarėžė skylę ir pakabino laivą. Laivas būtų atsikabinęs, jeigu jis būtų pakeltas, bet pradėjus vandeniui veržtis į apatinę dalį, apie "Zapiolos" pakėlimą ir kalbos negalėjo būti.

Pasirodo, kad Argentinos vyriausybė tais pačiais metais nusipirko JAV net tris lokios patios rūšies laivus. Iki to meto argentiniečiai neturėjo jokios Antarktikos tarnybos. Jeigu koks drąsulis drįsdavo plaukti toliau, negu Ugnies Žemė, tai buvo jo dalykas, vyriausybė neimdavo jokios atsakomybės. Bet Argentinai buvo nepatogu neįkisti nosies į Antarktiką, kada ten salas ir įvairias stotis pradėjo steigti amerikiečiai, britai ir net norvegai. Vokiečių laivai dažnai plaukdavo į Antarktikos vandenį ir pranešinėjo apie pietų Asigalio žuvis ir žuveles. Pietuose jie steigė Belgrano laivyno bazę, kurioje buvo tie 3 laivai. "Comandante General San Martín" jie padarė laivų pranešėju su elektronikos aparatais; antrąjį laivą pavadino "General San Martín", kuriame įrengė dantis ledui laužti, kai pietuose įšala koks laivas; o trečiąjį pavadino "Bahia Aguirre", pritaikytą transportui. Pastarasis priplaukė prie nesimatė, tik tai uola. Sugrįžusieji jūreiviai manė, kad "Zapiolos" pilotai tiek susižavėjo auk-

daugiau elektroninių prietaisų.

Pradžioje jie laive dar paliko kapitoną Monteferre, 4 kareivius ir 9 jūreivius, bet nieko iš to neišėjo. Jie bandė "Zapiolą" nukelti nuo "Apsnigtosios" rago, bet negalėjo pakelti. Laivas pakrypo ir dar daugiau vandens pritraukė. Jeigu argentiniečiai būtų laivą išgelbėję, tai būtų pasigyrę, bet to aš negirdėjau. Laivui leido nuskęsti.

(Bus daugiau)

TRUMPAI

— Beverly Snork Lietuvių klubas minėjo Amerikos nepriklausomybės 200 m. sukaktį birželio 6 d. mokyklos palatoje. Ruošos komiteto pirma buvo išrinktas inž. Leonas Nekus, Danguolė Bartkuvienė ir Meilutė Rutienė — vicepirminiai — Stasys Rudys, inž. Jau nutis Dagys, Vytautas Kasnūnas, dr. Marija Gaizutienė, dail. Povilas Kaupas, bendradarbiaujant klubo pirm. Radžiui, sekr. Arbienei ir kitiems nariams. Minėjimas buvo išgarsintas vietos amerikiečių spaudoje.

— Lietuvių Vyčių šiemetinė ekskursija, artimuosius rytus dėl ten vykstančių neramumų, yra atšaukta ir nevyks. Vyčiai ruošiasi savo atstovų konvencijai Stouffers viešbutyje, Dayton, Ohio, rugpjūčio 25-29 d. Daugelyje programų ir uždarymo bankete ruošiasi dalyvauti visas Daytono lietuvių ir apylinkės aktyvas. Paruošiamuosius darbus atlieka ir svečių priėmimą organizuoja 96-ta Vyčių kuopa.

Help Keep Our Economy Strong BUY U. S. SAVINGS BONDS

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVIA" naujam skaitytojui
7722 George St. tik už \$5.00 metams!
Le Salle, PQ., Montreal 690, Canada (Reguliaru prenumerata — \$10.00)

Prasome išskirti ir prisistoti (Pavarde ir pavardė)
Jūsų adresas (Jūsų adresas)

NAUJENOSE GALIMA GAUTI H. TAMAŠAUSKO LIETUVIŠKĄJĄ PAMARĮ

336 puslapių su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamari, senus jo gyventojus ir gamtą, 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persiųntimui paštą reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbuvys, privalo susipažinti su žemais išvardintomis knygomis. Čia sumetas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie užimant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapacinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tsa. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai iskuriosios asmenis istorija. Knyga gausiai iliustruota 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS IŠPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTOJ LIETUVOJ. Autori buvo Vinnio, Triakose, Druskininkuose, Kaune, Naudaknuose, Klaipėdoje ir Jėnauose. Vardus apyspaizai, ka j ten mate, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išverstas anglų kalba

D. Kuraitis, MAGISUKUOJU KILIMU I VILNIŲ. Kelionės i Lietuvą išpuzdžiai iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistu ir aqilprope propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai 105 psl. Kaina \$2.00

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilenkant darbo valandomis arba užsakant paštą ir oridendant-cekų ar pinigine perlaide

It's a question of maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.

Take stock in America.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608
— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, JUNE 8, 1976

J. Matulionio "Neramių Dienų" knyga

Lietuvių karinių dalių steigimas ir nacių planai germanizuoti Rytus

Finansų tarėjas J. Matulionis be piniginių reikalų, kaip matyti iš jo knygos, labai daug rūpinosi ir dirbo, kad tik lietuvius vyriausį karinius dalinius suvoktų, kad jie kartu su vokiečiais kariautų prieš bolševikus. Šios srities jo darbai ir rūpesčiai paremti įsitikinimu ir aiškiu pasisakymu "pū aktyvų su vokiečiais bendradarbiavimą", nes, jo įsitikinimu, tuo keliu einant būsią geriausiai pasitarnauti savo kraštui.

Kaip įžanginę instituciją į kariuomenę, jis vertina ir darbo prievolę, kuri lyg vokiškojo "Arbeitsdienst" kopija, tarnautų krašto ir jaunų vyrų gerovei. Būti tiesiam keliai, atliekami melioracijos ir kiti darbai, o kartu darbo prievolė būtų lyg ir mokykla: tvarka, drausmė, solidarumu, ir darbo pamėgimu jaunuočiai būtų ruošiami gyvenimui. Iš darbo prievolės jauni vyrai galėtų tiesiai į kariuomenę pereiti, nes drausmės ir karinės rikiuotės būtų pramokę.

Deja, nežinint tokios puikios J. M. veiklos, lietuvių į vokiečių organizuojamus dalinius mažai testuoja, nes dauguma vokiečiais nepasitikėjo. Buvo nepasitikėjimui pagrindo.

Lietuvos germanizaciją naciai pradėjo pirmiausiai pradėdami išvežti lenkus ir rusus, nežinint, kad jie nuo seno Lietuvoje gyveno. Į jų ūkius atveždavo vokiečius. Tokie kolonizacijos pradžia nuolatiniams esant, J. M. dienoraštyje rašo: "Šilto jausmo lenkams iš lietuvių pusės, turbūt, niekada nebus, tai tegul netaik, kad jie būtų užtarti ir dabar". Pagaliau ir J. M. suabejoja, kas tikras, katrais aktyvus lenkas — esą sunku atsikirti.

Lietuvių baiminimasis, kad po lenkų ir rusų ateis lietuvių eilė, J. M. vadina tik gandai ir spekuliacijomis. Dėl to net su generolu Kubiliūnu kalbėjėsi, jog reikia žmones raminti, išleisti koki raminantį pareiškimą.

Tikras faktas, kurio J. M. savo knygoje nėra užrašęs, jog naciai buvo suplanavę užimtuosius Rytų kraštus germanizuoti, tad ir lietuvių baiminimasis nebuvo be pagrindo. Vilniuje leistas dienraštis "Naujoji Lietuva" iš nacių savaitraščio "Das Schwarze Korps" išsivertė ir išspausdino straipsnį apie germanizaciją. Tą patį straipsnį (1942

m. 38 nr.) perspausdino Šiaurios leistas savaitraštis "Tėviškė". Straipsnis pavadintas "Dėl Rytų germanizacijos".

Rašoma, jog kolonizacijos reikalams skirtame "Deutsche Arbeit" laikraštyje Reichsführeris SS įdėjęs kolonizaciją aiškinantį įvadą: "Mūsų uždavinys yra ne germanizuoti Rytus senąja prasme, t. y., čia gyvenantiems žmonėms primesti vokiečių kalbą ir vokiškus įstatymus, bet rūpintis, kad Rytuose gyventų tik žmonės, kurie yra tikrai vokiško, germaniško kraujo".

Straipsnis ilgas, jo čia viso neperspausdinsiu ("Tėviškė" iškarpa su tuo straipsniu atsivešiu į Ameriką), tik vėta paminėti dar vieną pastraipą, kurioje aiškinama, jog kas stebi šį karą, kas įvertina jo kietumą ir aukas, tas negali nematyti šio germanizacijos uždavinio. Ir atrodo, jog J. M. buvo iš tų žmonių, kurie to germanizacijos uždavinio nematė, tad kaltina partijas, pagrindį karininkus, masonišką jį ir kairiųjų sparną, kad dėl jų karinių dalių nepavyko suorganizuoti.

Su karinių dalių organizavimu ir mobilizacijos planais J. M. dar net po Vokietiją važinėjo, kai jau ir Rytprūsiai raudonosios armijos buvo užimti.

Vienur jis rašo, jog ne mums raudonąją armiją sulaukyti, kitur nepatenkintas, kad lietuviai nesiduoda įveikti nacių užvartą karo jovalą. Viena puslapyje rašo apie latvius, juos pavyzdinti statydamas, kad, esą, latviai veržė veržiasi į SS leģioną, kitame puslapyje pasakoją, jog mobilizaciją paskelbus esą labai daug latvių dezertyrų.

Nuosavybės klausimas

Komunistų okupacija nusavino nuosavybės: namus, žemę, fabrikus, bankus ir kitokius turtus, žmonių bankines santaupas įskaitytinai.

J. Matulionis savo dienoraštyje ne kartą užsirašė pastabas, kad vokiečiai nepanaikina nacionalizacijos, kad negrąžina žemes ir kt. Kai jau nacių galybė tipro ir kai buvo lietuviai viliojami ir karinius ar darbo dalinius, tai Generalkomisaras suruošė vieną kitą spektaklį — iškilmingai vienam kitam ūkininkui įteikė nuosavybės dokumentus.

Nuosavybių grąžinimo arba denacionalizacijos problemą žvelgiant vertėjo ir J. Matulionius atgal pažvelgti ir panagrinėti arba prisiminti klausimą: o kodėl Lietuvos laikinoji vyriausybė, kurioje jis buvo finansų ministru, neuzbėgė vokiečiams už akių ir nepaskelbė nuosavybių grąžinimo įstatymo ar dekreto? Juk pats laikinosios vyriausybės sudarymas ir nepriklausomybės atstatymo deklaracija kaip tik buvo pastatę vokiečius prieš įvykio faktą. Kodėl laikinoji vyriausybė atskirais potvarkiais, su kuriomis savininkams nuosavybės, o kodėl nepaskelbė visuotinės denacionalizacijos? Gal vokiečiai su tokiu aktu nebūtų skaitę, bet yra ir pavyzdys, jog kas padaryta ne taip lengva buvo panaikinti. Laikinoji vyriausybė atsteigė Lietuvos banką. Vokiečiams jis nepatiko, bet to banko panaikinimas, J. Matulionio pasakojimu, vis buvo nutęsimas.

Be abejo, kai laikinoji vyriausybė pasiskelbė prisidėjanti prie Europos naujais pagrindais organizavimo, kaip tai darė naciai, tad ir visuotinės denacionalizacijos nepaskelbė, nes visuotinė denacionalizacija būtų turtus grąžinusi visiems savininkams — žydus įskaitytinai. Atrodo, jog dėl to ir J. M. nesimė paliešti temos, kodėl laikinoji vyriausybė nepaskelbė denacionalizacijos įstatymo, o tik dažnai užsimena, jog vokiečiai nuosavybių negrąžina.

M. SILEIKIS

Žmonos portreto eskizas

Reprezijos prieš karininkus ir prieš valdininkus

Gen. Plechavičiui pradėjus organizuoti Vietinę rinktinę, kareivių savanorių netrūko, bet ka-

rininkams buvo įsakyta registruotis komendnatūrose. Nevisi karininkai tokio įsakymo paklausė. J. Matulionis dienoraštyje yra įrašęs, jog "Visos vadovybės vieningai nusistato reaguoti į karininkų vengimą registruotis. Nutarta tokius asmenis šalinti iš tarnybų".

Kai aš, kaip atsargos karininkas, nesiregistruojau, tai Vilkauskio komendantas plk. K. Laubutis mane pasiūkė kitokios represijos būsią mobilizuojami ir tuojau pat fronto ugnį siunčiami.

1942 metais vokiečiai keletą apskrįčių ir keliasdešimt valscų priskyrė Lietuvos administracijai, kurie prieš tai buvo Gudijos teritorijoje. Tarejams buvo rūpestio, nes kai kurie valdininkai ten atsiskakė nusikraustyti.

Buvo išleistas potvarkis. Pagal jį valdininkas, atsisakęs vyktyti į paskyrimo vietą, baudžiamas trims mėnesiams ir priverčiamų darbų stovyklą ir dar pinigine pabauda. Šitokiomis represijomis imtasi sudaryti administracijos aparatą.

Metams praėjus J. M. savo dienoraštyje (280 psl.) aprašo į koki pragarą ten nusiustieji pateko: padėtis nepakenciamą, policijos pareigūnų žūsta daugiau, kaip fronte kareivių. Nemažai žūsta ir miškininkų. Žmonės naktimis renkasi, užsibarikaduoją, kiti daržinėse nakvoja. Maisto ir kitų prekių nėra.

(Bus daugiau)

SODYBŲ PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šešto knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele padavinėja. Užsiazavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užsiazuoti, tai gali atsistai \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiūšime. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONELES LIODŽIUVIENES

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIODŽIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiūntus pinigus tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE

(Komentarai)

(Tesinys)

Atėjo aukščiausias laikas lietuvių tautai pabusti iš romantinių sapnų ir pažvelgti į Lietuvos problemas naujųjų amžių akimis. Autorius perkėlė skaitytoją į tą amžių, kada lietuvių tauta žengė pirmuosius žingsnius į naujųjų amžių epochą, nuo kurios nubloškė svetimos reakcijos jėgos.

Kralikauskas, savo pasikalbėjime su Draugo reporteriu teisingai sako: "mūsų tauta su siformavo praeityje... kad problemos ir tiesos — dėl kurių kentėjo ir grūmėsi... ne truputį nepaseno... Tos pačios tebėra labai opios ir šandie. Dėl mūsų meto dinamikos bei tempo — ypač dėl politinės, ideologinės bei moralinės krizės — šios problemos aštrios ir pavojingos..." (Draugas, 1976, III. 20. II dalis).

Labai taikliai pasakyta, bet visame ilgame pokalbyje su reporteriu apie reformaciją net neužsiminta. Kralikauskas jau savo romano mintis kreipia kitą kryptimi. Jis sako: "Mažvydai lietuvių kalba — tai šventasis paveldėjimas mūsų tautos išgelbėjimui ir lietuvių išganymui", tai tuo savo pasakymu nuneigia net savo romane keliamas mintis ir idėjas.

Jei bet kurio turinio išspausdinta knyga lietuvių kalboje jau savaime laikytina lietuvių šaltiniu, tai tuomet Tarybinės Lietuvos lietuviška knyga ir spauda, spausdinama milijoniniais tiražais, užtikrintų lietuvių tautai gyvatos šaltinį ir amžinąjį gyvenimą. O tuo tarpu atvykę Jurašai tvirtina: "Ir lietuvių kalba ten (okup. Lietuvoje) paversta lyg Trojos arkliu, nes ji padojama lietuvių tautos naikinimui. Ta kalb diena iš dienos kemsama į žmonių galvas rusiška-komunistinė propaganda..." (Draugas, 1976, II.17). Tuo pačiu kriterijumi reikia matuoti

visą lietuvišką raštiją nuo pirmosios knygos, nes praeityje turėjome nemažą išleistą knygų lietuvių kalba, tarnaujančių lietuvių tautos sąmonės, savitumo ir laisvės sunaikinimui.

Prez. Woodrom Wilson aiškiai pasako, kas yra istorijos varomoji jėga. "The World is run by its ideals only a fool thinks otherwise". (Idėjos apsprendžia pasaulio istoriją, tik kvailiai galvoja antraip). Mažvydas buvo įkvėptas reformacijos idėjų, kurios išgelbėjo lietuvių tautą nuo tautinės mirties. Bet kokiomis idėjomis tu rėty vadovautis lietuvių tautą mūsų amžiuje, kad išgelbėtus nuo pražūties? Į tai atsakymo neradime romane.

Kralikauskas, kaip jo vaizduojamas "vyskupas" "kirto kaip kirviu" mokiniams ir

levitams, pasmerkusiems Lietuvos reformaciją; jis sugaukė visas nusistovėjusias pažiūras apie lietuvių tautos praeitį ir jos kovas už laivę, bet nesugebėjo nutiesti tilto į dabartį. Tačiau jo kritiškas žvilgsnis į Lietuvos istoriją nepalikęs žvangiančių varų tylumoje, bet išjudins išėjvijos protus ir vien už tai autorius nusipelnė lietuvių tautos padėkos.

(Pobaiga)

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senovose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelė jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsisiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

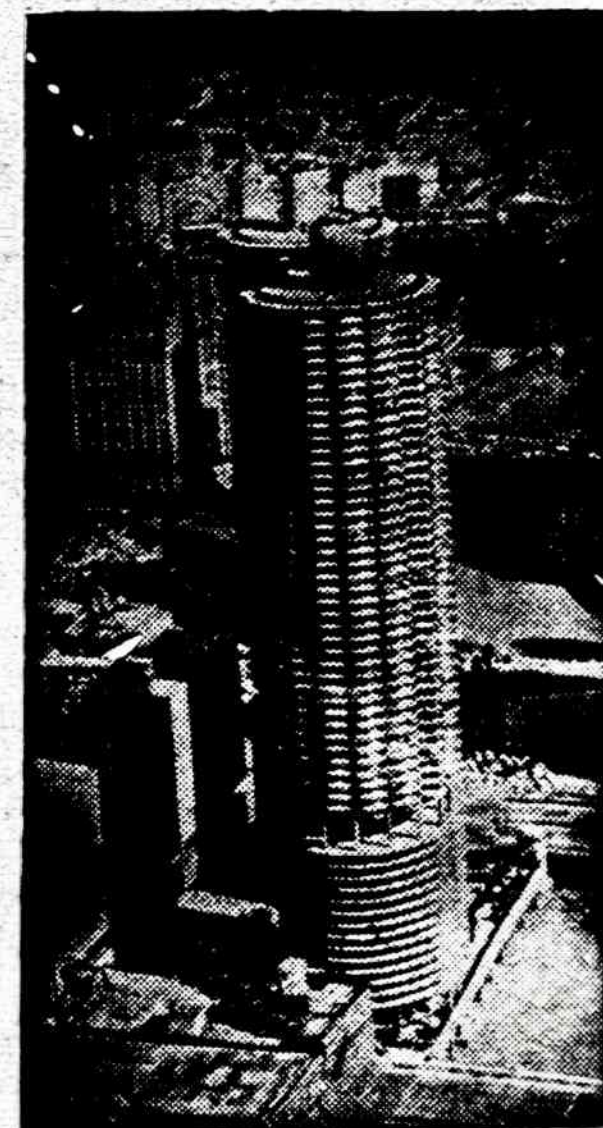
Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiūstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūšime adresatui, jei prisiūsile čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
tris mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
tris mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Vliko ir Alto pasitarimai

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. Kazys Bobelis, vicepirmininko Teodoro Blinstrubo lydimas, praėjusią savaitę buvo nuvažiavę į New Yorką, kad galėtų išaiškinti New Yorko tarybos nariams veikiančius Amerikos Tarybos nuostatus ir pašalinti kelis neįprastumus. Amerikos Lietuvių Tarybą sudaro įvairios politinės grupės, fraternalės organizacijos ir įvairios draugijos, remiančios Lietuvių Tarybos darbą bei prisilaikančios nustatytų principų. Išaiškinta, kad Amerikos Lietuvių Tarybai renkamos aukos privalo būti siunčiamos į ALTO centrą, jos negali būti naudojamos abejotinos vertės kelionėms ir lietuviams nieko nepažėjusių politikų vaišinimams.

Abu Amerikos iLetuvių Tarybos nariai pasimatė su ALTO sąstatą sudarančiomis politinėmis grupėmis, bendrame susirinkime išaiškino New Yorko vykusius nukrypimus nuo ALTO principų, nutolimą nuo priimtų rezoliucijų, o vėliau bendrame posėdyje ne tik pačiam pirmininkui, bet ir kitiems ALTO nariams patarė laikytis tvarkos ir dirbti pagal veikiančius nuostatus. Pasikalbėjimas buvo naudingas ne tik Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyriui, bet ir visoms grupėms, nepažėjusioms sustabdyti nuo bereikalingo pinigų švaistymo ir nuostatų nesilaikymo. Pasitarimo metu prieita nutarimo, kuris ateiityje bus naudingas ALTui — visi veiks vieningai ir prisilaikys veikiančių darbo taisyklių.

Dr. Bobelis ir Blinstrubas, baigę tvarkyti Alto reikalus, pasiūlė susitikti su Vliko atstovais. Tai buvo gera proga iššaiškinti dabartinę Lietuvos bylos būklę ir bandyti ieškoti kelių glaudesniai šių dviejų organizacijų darbui. Niekam nepaslydus, kai nuo praeitų metų vadinamos "nepaprastos VLIKo konferencijos" santykiai tarp Alto ir Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nutrūko. Vliko pirmininkui leidus Bendruomenės atstovui išardyti tą "nepaprastą konferenciją", nutrūko kalbos ir bet koks bendras darbas. Bendruomenės atstovai gyres, kad jie labai jau glaudžiai bendradarbiauja su VLIKu, bet iki šio momento Lietuvos laisvinimo darbams jie nedavė nei vieno cento. Laisvinimo darbams lietuvių duodamas aukas jie naudodavo savo organizacijos reika-

lams, kelionių išlaidoms ir viešbučių sąskaitoms apmokėti.

Šiandien kiekvienam lietuviui aišku, kad Amerikos Lietuvių Taryba praeitais ir šiais metais atliko didelį Lietuvos laisvės bylai darbą. Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyva ir Dr. Bobelio energija praeitais metais atstovų rūmai priėmė rezoliuciją, aiškiai pasisakančią prieš Lietuvos aneksijos pripažinimą. Jeigu nieko kito ALTas nebūtų padaręs, tai vien ši rezoliucija jau yra didelis įrankis kovoje už gimtinio krašto laisvę. Bet šiais metais dar stipresnę rezoliuciją priėmė JAV senatas. Atstovų rūmų rezoliucija priimta vienbalsiai, o senatas ją priėmė be vieno balso. Šios dvi rezoliucijos yra rimtas žingsnis kovoje už Lietuvos laisvę.

Amerikos užsienio politiką visuomet veda krašto prezidentas. Užsienio reikalus tvarko sekretorius, prisišaiškinamas prezidento instrukcijų. Dabartiniam Valstybės sekretoriui gali nepatikti prezidento įsakymas, bet jis privalo duotų instrukcijų prisilaikyti. Iki šio momento sekretorius Kisingeris prisišaiškinavo prezidento nurodymų, bet lietuvių pradėjo abejoti įvairiais jo žingsniais ir rusams daromomis nuolaidomis. Buvo susidariusi įspūdis, kad sekretorius, bandydamas susitarti su Brežnevų, sovietų propagandos paveiktas, padarys nuolaidas ir nurašys Lietuvą, Latviją ir Estiją naujiems abejotinos vertės sovietiniams pažadams. Jeigu kai kurie mūsų laikraščių redaktoriai patikėjo sovietų propagandai, ir pardavimo akto nematė, tvirtino, kad Lietuva jau parduota, tai kodėl negalėjo ant Pabaltijo kraštų ranka numoti ir valstybės sekretorius?

Kad tokio dalyko negalėtų padaryti joks valstybės sekretorius, kad kada nors ateityje mažiau apdairus prezidentas, norėdamas "išlyginti santykius su kita didele valstybe" ir nepripažinti grobikams teisės išnaudoti pavergtas Pabaltijo tautas, atstovų rūmai ir senatas priėmė rezoliucijas, kurios ne tik prezidentui, bet ir valstybės sekretoriui draudžia daryti bet kokias nuolaidas besipleičiančiam sovietų imperializmui. Amerikos Lietuvių Tarybos prarastos rezoliucijos, tai ne kokios Kojelio ar kokio rezoliucijų pleperio rezoliucijos, pasiekusios tik senatoriaus stalą ir patekusios tiesiai į gurbą. Iki šio momento nei viena frontininkų rezoliucija negavo reikalingo kongreso atstovų pripažinimo ir nebuvo pasiūsta į Valstybės Departamentą, kad būtų perduota prezidentui, o pastarasis ją naudotų užsienio politikos gairėms nustatyti. Prezidentui Fordui minėtos rezoliucijos nereikalingos, Lietuvos laisvės reikalui jis turi aiškia nuomone ir ne vieną kartą ją yra pareiškęs. Bet jeigu ateityje atsirastų koks prezidentas, kuris neatsikirtų Baltijos mmo Balkanų, tai tokiam priimtos rezoliucijos bus labai naudingos. Jeigu prezidentas šios problemos nežinotų, tai Valstybės Departamento pareiga būtų prezidentui priminti, ko ir jis negali daryti, nes tokia buvo rinktų atstovų valia.

Vliko nariai patenkinti susitikimu. Jie pripažįsta Amerikos Lietuvių Tarybos padarytą didelį darbą. Jie taip pat žino, kad "susidėjimas" su Amerikos Bendruomenės vadais Lietuvos laisvės reikalui nepažės. Kada Bendruomenės valdybos narys sekretorių Kisingerį priilygina Rasputinui, ta valdyba negali tikėtis, kad sekretorius tokių narių delegaciją priimtų. Kad nepasikartotų santykių nebuvinimas, atsiradęs po "nepaprastos konferencijos", nutarta pasikeisti atstovais vedamiems darbams derinti. ALTas informuoja VLIKą apie sekančius daromus žingsnius, o VLIKas tą patį padarys ir ALTui.

Minnesotos gubernatorius Wendell B. Anderson pirmininkauja demokratų partijos platformos komitetui, sudarytam prieš konvenciją. Apklausi nėjimai prasidėjo gegužės pradžioje, o dabar jau eina prie pabaigos. Demokratų partijos konvencija vyks New York'e liepos 12 dieną.

Mūsų spaudoje

Netylėti dėl aukštų miltų siuntiniam ir jų vagsių

"Nepriklausoma Lietuva" 21 nr. Montrealio kronikoje idėjo Pr. R. tokį raštą:

— Išvagia siuntinius. Nors ir mokėdami nežmoniškus miltus ir persiuntimo išlaidas, daugelis vis tiek siunčia į Lietuvą siuntinius savo artimiesiems. Pasitvirtinimų laiku girdėti daug nusiskundimų, kad tie siuntiniai dažnai būna pakeliui "apvarkom": vertingesni daiktai pavagiami arba iškeičiami į kitus, prastesnius vietinės gamybos daiktus. "Pakeitimų atvejais, tik kai kurie atydesni gėvėjai tatau pastebi. Užtat siunčiant siuntinius, patartina tuoj pat išsiųsti laiškus su smulkiu daiktų aprašymu ar net idėtu medžiagų pavyzdžiais. Siuntinių patikrinimas ir skundai galimi tik pašte juos atsimant. Vėliau jau būna "saukštai po pietų" — niekas į tokius pavėluotus skundus nekreipia dėmesio.

Pritariant Alto valdybai, Chicagoje susidarė komitetas iš tautinių organizacijų veikėjų ir spaudos bendradarbių. Kaspero Radvilo, jaunimo organizacijų veikėjo Al. Pakalniškio Jr., ir pedagogės Nijolės Mackevičienės. Jis renka medžiagą ir duomenis tikslu panaikinti Sovietų valdžios lupikavimą.

Be to, neužtenka, santykiams sunormalizuoti VLIKas turi imtis kelių kitų žingsnių, jeigu nenori būti vedamas kovos tikrai stebėtoju.

Tuo reikalu komitetas išleido atsisaukimą ir išsuntinėjo spaudai. Naujienų 127 nr. jis yra atspausdintas išsiai. Tarp kita ko rašoma:

Komisija prašo lietuvių visuomenę pasisiųsti jai sekančius duomenis:

1. Blankų kopijas, kurias išrašo persiuntimo agentūros dovanas pasiunčiant;

2. Visokią kitokią įrodomąją medžiagą, kuri parodo, kad už pasiųstas dovanas sumokėtas miltas; ir

3. Jeigu tokių dokumentų neturima, prašomi parašyti laiškus, nurodant kiek per eilę metų šeima ar asmuo už siuntinius apytikriai sumokėjo miltų.

Xerox padarytos kopijos galioja.

Atsiliepusių asmenų pavardės, kas ir kam siuntinius siuntė, nebus skelbiama. Rašyti šiuo adresu: Cease, Duties, 6831 S. Maplewood Av., Chicago, Ill. 60629. Teko patirti, kad daugelis lietuviškų laikraščių ir komisijos raštą nekreipia dėmesio. Ne veltui vienas visuomeninio darbo ir politinės veiklos intelektualų Algirdas J. Kasulaitis iš Clevelando savo išleistojo studijoj "Komunizmo grėsmė emigracijos kryžkelėje" rašo, kad prieškomunistinė veiklo "pasitenkinama tradiciniu burnojimu periodikoje ir prakalbose"...

K. Petrokaitis.

Čekoslovakai komunistai "apgailėstauja" Ameriką

PRAGA. — Čekoslovakijos komunistų partijos laikraštis "Rude Pravo" "paminėjo" Jungtinių Amerikos Valstybių 200 metų sukaktuvę, "apgailėstaudamas du neproduktingai praleistus šimtmečius".

To laikraščio korespondentas Washington'e Vladimir Tili savo straipsnyje pripažįsta, kad JAV pasiekė aukštą gyvenimo standartą, bet taip pat pasiekė aukštą neturtį, bedarbių skaičių ir aukštą infliaciją. Išgyres Amerikos mokslo, technologiją ir kultūrą laikraštis "apgailėstauja, kad "netikusiai" būvę iškvioti du šimtmečiai, kurių begyryje Amerikos kapitalistinė valdžia nesugebėjusi užtikrinti "lygybės visiems savo piliečiams". Straipsnis suminėjęs rasizmą, kriminalą, fanatizmą, korupciją, Sovietų valdžios lupikavimą, pagaliau pripažįsta, kad "Mes

Angola teis belaisvius

LUANDA, Angola. — Kaip tarptautinė spauda rašo, kad stahai ir elektikai birželio 4 d. buvo Angolos komercijos kameros salėje prisaikdinti, tur būt Anglijos teismo pavyzdžiu, ar, greičiausiai bolševikų liaudies tribunolo, būsimojio teismo dalyviais-teisėjais, teisiant Angolos civilinio karo savanorius, laikomus Angolos komunistinės vyriausybės nelaisvėje.

Bus teisiami 13 į nelaisvę pakliuvusių, buvę tarptautinės brigados savanoriai, kovoję prieš kairiųjų jėgas, remiamas Maskvos ir Kubos kareivių. Belaisvių tarpe yra ir du amerikiečiai: D. Gearhard iš Kensingtono, Md., ir G. Acker iš Sacramento, Kal., kurių ginti į Angolą važiuoja amerikietis advokatas.

Teismo teisėjų kadra sudarys 5 revoliucinio populiarus tribunolo nariai. Be to, tarptautinės kairiųjų tarytojų komisijos nariai iš Vietnamo, Kubos, Tanzanijos ir Meksikos suvažiuoja į minėtą teismą. Prie jų prisideda ypatingi įgalotiniai iš Kubos vyr. teismo teisėjas Fr. Yaron, Meksikos teisėjas N. Vasques Pallares ir šiaurės Vietnamo ambasadorius Alžirijoje Nguyen Duc Thiep. Taipgi laukiama ypatingų įgalotinių atvažiuojant iš Australijos, Kanados, Rytų Vokietijos ir iš Palestinos laisvinimo organizacijos.

Idomu, kad buvusio Čilės prezidento Allende dukte Beatriz Allende yra Angolos valdžios leidžiamą laikraščio Luandoje paskviesta būti ypatingu įgalotiniu ir ji atvažiuoja į Angolą, berods, kartu su Meksikos ir Kubos įgalotiniais.

Taigi, komunistų surežijuotas farsas Angoloje jau prasidėjo. Kaip toje pasakoje, randami daiktų pėli būrys nagrinės ir svarstys, kokių būdu ir kaip prireikti didžiausiam pasaulio laisvės katinui gėdos skambuli. Jau dabar galima sakyti, kad tuo katinu yra parinkta Amerika. Bus visai bandoma smerkti, šmeižti ir juodinti Ameriką ir jos orumą, pagarbą, įtaką.

negincijame Amerikos žmonėms jų didybės ir nemažinamę jų darbų atsielktus šviesius rezultatus".

SKAITYK IR KITAM PATARI SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRASTĮ "NAUJIENAS"

DR. A. J. GUSENAS

SAUGOK SAVO SVEIKATĄ

Ligos nėra atnešamos ir užveisiamos, jos atsiranda savaime ir pačios veisiasi

Nūdien dantų irimo priežastys yra plačiai tyrinėjamos. Būty gerai, kad sykiu darytų ir vandens gerimo analizę. Tada būtų tiksliau žinoma, ar cheminių junginių gali dantis apsaugoti nuo irimo ir išpūvų? Jeigu taip, tada visur į vandenį gerimui galima nustatyti sodium fluorido normą. Bet to viso ištyrimui ir konkrečiam įrodymui, būtinai reikia daug mokslinio darbo ir pinigų.

Gerai žinoma, kad nesurasta ir tikrųjų priežasčių dantų irimo ir pūvimo. Beje, yra daug įvairių teorijų, aiškinančių pradinę dantų irimo ydą. Tai vien tik teorijos, o tikrųjų įrodymų, pagrindinių dantų nesurasta.

Vieni tyrinėtojai konstatuoja, jog lactic rūgštis, kuri burnoje iš maisto pasigamina ir mūsų akiai nematomos žalingos bakterijos danties emalės sienelės ištirpina ir suardo. Kiti sako, kad tai padaro šių dienų mityba, kuri yra cheminių konervų sužalota ir kenksminga ne tik dantims, bet ir visam organizmui. Kurie iš arčiau tiesos — sunku pasakyti.

Nėra pagrindo per daug jaudintis, nes visgi mokslininkams pavyks surasti, kuris iš mineralinių junginių apsaugos dantis nuo irimo ir išpūvų. Tada į geriamą vandenį bu galima įdėti jo reikiama kiekį. Savaimė aišku, jeigu pagerės dantų sveikata, tada pakils ir bendras žmonių sveikatingumas.

PIRSTŲ ČIULPIMAS — SUKREIVINA DANTIS

Prieš dešimtį metų buvo manoma, kad burnoje pirštų laikymas ir jų čiulpimas sukreivina vaikų dygstančius dantukus, bet nebuvo tikrų įrodymų. Didžiama mokslininkų nepritare tokiai nuomonei, teigdami, kad pirštų čiulpimas neturi nieko bendro su dygstančių dantų kreivumu.

Northwestern universitete profesorius ištyrė vieną tūkstantį vaikų ir surado, kad vaikai turėjo ne vien tik kreivus dantis, bet ir jų sukdinimą. Vaikų amžius buvo įvairus, nuo 5 iki 10 metų. 300 vaikų pirštus čiulpė be perstojo. Iš likusių skaičiaus vaikų, vieni čiulpė mažiau, o kiti — daugiau. Vaikų buvo ne tik kreivi dantis, bet ir jų sukdinimas.

Eksperimentiniai tyrimai pilnai įrodė, kad kreivi dantis sužaloja ne vien tik dantų sukdinimą, taipgi ir pakeičia vaikų burnos išvaizdą, padaro negražiomis. Nuo to daugiausia nukentčia jaunos mergaitės, nes jos nori būti gražios ir turėti tiesius dantis!

Nūdien, visi dantų gydytojai pripažįsta, kad vaiko burnoje piršto ar nykščio laikymas ir jo čiulpimas yra labai prastų ir žalingų įpročių. Nuo piršto čiulpimo net visas dantų aparatas susikreivina, kurį norint vėliau atitaisyti, kainuoja apšiai pinigų.

Vaikui pirštus čiulpiant be perstojo, būtinai kreiptis pas dantų gydytoją, o jis patars, ką reikia daryti. Prie piršto čiulpimo prisideda ir kitos priežastys, kaip tai per burną kvėpavimas, lūpų čiulpimas ir blogi migdolai — visa tai turi gana daug įtakos į kreivų dantų sudyginimą.

Žinoma, nelengva augantį vaiką atpratinti nuo piršto čiulpimo. Tėvas gali pabandyti tą atsiekti žė-

miau nurodytomis priemonėmis.

1. Vaiką nelaikyti per ilgai nevalgįsi. 2. Neturi minkštoje patalynėje gulėti, nes tas vaiką nuvargina. 3. Neretai peraugstais drabužiais.

Vaiką būtina pabarti ir net nubausti, turi būti disciplina, ne ką nori, tą daryti. Vaikui neperstoiant pirštus čiulpi, tėvai turi kreiptis pas dantų gydytoją, sigyti tam tikrą lankelį su dviem žiedukais. Lankelis uždedamas ant viršutinį pienžandžių krūminių dantų ir pricementuojams. Lankelis neleidia vaikui piršto prispausti prie gomurio, čiulpimas pasidaro negalimu ir vaikas nuo jo greitai atpranta.

Auginant vaikus būtina dažniau su dantų gydytoju daryti konsultaciją, nes vien tik jis yra kompetetingas patarti kaip geriau prižiūrėti augančio vaiko dantis, kad jie būtų sveiki, tiesūs, ne kreivi.

AMERIKIEČIŲ DANTYS

Metropolitan Life Insurance surinkti statistikos duomenys rodo, kad Amerikoje jaunimas ir senimas turi blogus dantis. Šešiolikmečiai turi po 7-8 blogus dantis, tai gendančius, tai išpūvusius, tai užlydintus. O kiekvienam naujokui vidutiniškai tenka po 10 blogų dantų.

I kariuomenę jaunuoliams priimti centrai rodo, kad 7-ies iš 10-ties turi būti sutaisyti dantis. pirmaui nei jie užsideda uniformą. Didžiama jaunuolių turi būti sudėti tilčiai ir dalinės plokštelės. Daug jaunuolių karo tarnybai netinka, nes jie turi reumatą, arterioskerozę, ulcerius ar širdies sutrikimus.

Statistikos duomenys taipgi rodo, jog kasmet atsiranda 112 milijonų naujų skylučių, dantyse pas vai-

kus tarp 6 ir 9 metų amžiaus. Apskaičiuota, kad Amerikoje turi būti 240 milijonų dantų išrasta, — 643 milijonai užtaisya, 137 milijonai dantų nuvalyta, 20 milijonų pagydyta, dėta 61 milijonas vainikėlių, tilčių, ir dalinių plokštelių. Visa tai būtina ne gražiui, bet sveikatai palaikyti. Kiekvienas žino, kad be gerų dantų negalima maisto sukrumtyti, nesukramtytas ar mažai apkramtytas maistas visam organizmui atneša daug žalos.

Ar nenustabu, kad Amerikoje, toje aukso šalyje, kur visko perteklius, nieko netrūksta, tuo pačiu momentu augantis jaunimas kenčia nuo daugybės ligų, kurios priartina ankstyvą senatvę ir net mirtį.

Norint dantis palaikyti gerame stovyje, juos būtina valyti nors vieną kartą per dieną, geriausia vakare. Dantys turi būti tikrinami nemažiau kaip vieną sykį per metus. Ar daug žmonių prisilaiko šios taisyklės? Rodos, kad tik mažuma, gal apie 20 procentų, ne daugiau. O kaip su vaikų nuo 3 iki 16 metų amžiaus dantimis? Jų dantys tikrinami tik tuomet, kai juos pradeda labai skaudėti ir tai dar ne tuojau, o po 2 ar 3 dienų. Ar tokie vaikai gali užaugti sveiki?

Skaudantys dantys išpūva ir pūliuoja patekę į organizmą, pūliai sukelia ulcerius, reumatą ir širdies sutrikimus, o kur dar visos kitos juos kankinančios ligos... Todėl labai pravartu pagalvoti apie savo augančių vaikų sveikatą, o sykiu ir apie savo. (Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRASTĮ "NAUJIENAS" JOS VISAD RAŠO TEISYBE

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS.
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004

DR. C. K. BOBELIS
INKSTU IR ŠLAPIMO TAKU
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais ir šeštadieniais 8-3 val.
ir sešadieniais, tiktai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

TEL.: BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIU LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441-561-4605
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas: šitakomais 12 val.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9861

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: amžd. nuo 1-4 po pietu.
ketvirtadieniais nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefon.: 776-2880
Naujas rez. telefon.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais 2-4 val. po pietu. ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumosius, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefon.: HEMLOCK 4-2123
Rezid.: telefon.: GIBSON 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefon.: HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefon.: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefon.: P. Prospect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS.

Pavergtųjų tautų atstovai Washingtone

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacija iš pirmųjų kovo Stefan Korbonski (Lenkija), Vasil Germenji (Albanija), Dimitar Petkoff (Bulgarija), Broniaus Nemicko (Lietuva) ir Constantin Visoianu (Rumunija), gegužės 14 d. buvo priimta Valstybės Departamente, kur jų su aukštais pareigūnais buvo aptarta pavergtųjų tautų padėtis pastarųjų tarptautinių įvykių šviesoje.

Buvo taip pat diskutuotas ir Valstybės Departamento patarėjo Helmut Sonnenfeldto pareiškimas, dėl JAV politikos Rytų Europos atžvilgiu, kur jis pareiškė, kad JAV yra už "anorganic relationship" tarp pavergtųjų tautų ir SSR.

Pareikšdama griežtą protestą, ACEN delegacija reikalavo, kad JAV vyriausybė aiškiai pasisakytų už pavergtųjų tautų teisę į laisvą apsisprendimą, taip pat, kad saugotų Helsinkio Sutarimų vykdymą. Delegacija įteikė atitinkamą memorandumą, kuris iškėlė ir Pabaltijo valstybių problemą ir pabrėžė, kad JAV Kongresas pasisakė už Sovietų okupacijos tuose kraštuose nepripažinimo politiką.

Mr. John Armitage, Assistant Secretary for European Affairs užtikrino ACEN delegaciją, kad spaudoje pasirodę Sonnenfeldto pareiškimo atpasakojimai neatspindi Prezidento politikos Rytų Europos atžvilgiu. Kaip balandžio 2 d. Milwaukee, Prezidentas pasakė, Jungtinės Valstybės visomis tinkamomis ir taikiomis priemonėmis, palaiko Rytų Europos tautų laisvės ir tautinės nepriklausomybės aspiracijas ir Prezidentas yra visiškai priešingas taip vadinamos įtakos ir jėgos sferoms. Mr. Armitage pasikalbėjo su metu įsamiškai pabrėžė, kad Helsinkio sutarimai nekeičia Jungtinių Amerikos Valstybių politikos Pabaltijo valstybių atžvilgiu - Amerika nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos neteisėtai inkorporacijos į Sovietų Sąjungą.

Prieš vizitą Valstybės Departamente PET Seimo delegatai aplankė šiuos kongresininkus: Carl Albert (D - OK), House Speaker, J. Herbert Burke (D - CA), Millicent Fenwick (R - NJ), L. H. Fountain (Dem. - NC), taip pat Benjamin C. Rosenthal (D - NK), Lester L. Wolf (D - N. Y.), Charles W. Whalen (R - OH).

PET Seimo atstovai pasidalino nuomonėmis dėl tarptautinės politikos, pareiškė savo

pasitenkinimą dėl Atstovų Rūmų steigtos komisijos Helsinkio Susitarimų vykdymui priežiūrei ir palietė ateinančios Pavergtųjų Tautų Savaitės - liepos 11 - 17 d. d. - klausimą. JAV kongresininkai užtikrino savo paramą pavergtųjų Rytų ir Centro Europos tautų apsisprendimui. (Elta)

Vaisiais nori išrauti tikėjimą

Vakarių Vokeitijos (Koenigstein/Taunus) leidžiamo vokiečių kalba mėnesinio biuletenio "Religion und Atheismus in der UdSSR 1976 m. balandžio numerio yra tarp kit ko žinutė apie Kaune gyvenančią Birutę Poškiene, trijų vaikų motiną. Savo religinių įsitikinimų paveikta, ji pasidariusi vegetarė ir pradėjo švęsti "Sabbat". Kauno jaunimo komitetas įspėjo ją, kad atsiskyrimo savo tikybos ir liautis į taigojusi vaikus. Poškiene atsisakė, tai padaryti. Buvo atleista iš mokyklos kiemsargės pareigų. Liaudies teismas pasisakė už jos teisių ir vaikus atimimą. Jos vyras prašė teismo, kad patalpintų žmoną į psichiatrinę ligoninę. Poškiene padavė apeliaciją į Lietuvos SSR Aukščiausią Teismą. Pastarasis liaudies teismo nutarimą patvirtino ir Poškiene jėga buvo nugabenta į psichiatrinę ligoninę (Kaunas, Kuzmos g-vė Nr. 75). Čia ji gavo didelės dozės stipriai veikiančių vaistų, kurie paveikė jos regėjimą ir sukėlė smarkų raumenų skausmą. Nebegalėjo vaikščioti. Ją apžiūrėjo gydytojai klausė: "...ar febetiki ir Kristaus ateijimą į šį pasaulį?" Pažadėjo, jei atsisakys nuo tikėjimo į Dievą, atleisti iš ligoninės kaip pagijusią. Biuletenis iš pabrėžia, kad Poškiene "ligos istorijos" smulkmenos buvo gautos iš Kauno akivaizdžių liudininkų. Birutės Poškiene namų adresas: Kaunas, Demokrato g-vė, Nr. 36, b. 1. (Elta)

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

CHICAGOS LIETUVIŲ NAŠLIŲ Našliukų ir pavieniu klubas birželio 11 d. 7 val. vakaro turės pusmetinį susirinkimą, kuris įvyks Vyčių salėje, 2455 W. 47 st. Narių dalyvavimas būtinas aptarimui klubo einamųjų reikalų. Norintieji įstoti į klubą narius maloniai kviečiami atsilankyti. Po susirinkimo vaissės, veikės bufetais, bus šokiai J. Joniko orkestrui grojant.

V. Cinka, sek.

SKAITYTI "NAUJIENAS" SKAITYK KITĄ PATARĄ

FIGHT HEART DISEASE
GIVE HEART FUND

Smokey's friends
don't play
with matches!

EVA BULAUSKAS KURAUŠKAITE

Gyveno 7117 So. Rockwell St.

Mirė 1976 m. birželio 6 d. 3:45 val. popiet, sulaukusi 89 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Marijampolės apskr., Treinių parapijoje, Skersbalio kaime.

Amerikoje išgyveno 73 metus.
Paliko nuliūdę: 4 dukters - Isabel Klaviter, Alice Winsky, Zeneta Joseph, Anne Buckingham ir Edith Siniawski, žentas Paul, 3 anūkal, 3 proanūkal ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Amerikos Legiono Darius-Girino posto 271 nr. Moterų vienetei, Brighton Parko Lietuvių Moterų klubui, Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų organizacijai, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, Suvalkiečių Draugijai ir Žemaičių klubui.

Antradienį, 2 val. popiet kūnas bus pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Ketvirtadienį, birželio 10 d. 9:15 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į St. Adrian parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldu bus laidojama Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. Evos Bulauskienės giminės, draugai ir pažįstami nuo širdžių kviečiami dalyvauti laidojimo ir suleisti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
dukterys, žentai, anūkal, giminės.
Laidotuvių Direktorius Donald A. Petkus. Tel. 773-2345.

10 Metų Mirties Sukaktis

JONAS DARAŠKA

Gyveno 7102 So. Washtenaw Ave., Chicago, ILL.

Mirė 1966 metais birželio mėn. 8 d. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Paliko nuliūdę: žmona Martha, gimusi Balsytė, sūnus John Jr., marti Jessie, anūkal - Julie ir Richard bei kiti giminės, draugai ir pažįstami Amerikoje ir Lietuvoje.

Brangus vyras ir tėvelis, išsėkis ramiai poilsio kape, nors skirtis reikėjo - mums gaila labai. Bet skubiai prabėgs laikas ir mes būsimės kartu vėl.

Nuliūdę lieka:

Zmona Martha, sūnus, marti ir anūkal.

Prof. Vlado Biržiškos SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštosios viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietais viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

GARSINKITES NAUJIENOSE

The all-American frankfurter adapts easily and tastefully to this economical, sure-to-please family dinner. Olive-Frankfurter Skillet Supper is an excellent choice for a low-cost, all-in-one dinner dish, because it costs only about 50¢ per serving for a family of five.

California ripe olives add a pleasing taste and texture, along with tomatoes and green onions simmered in a golden sauce. Cook it all in one skillet and serve it over mounds of thin spaghetti with fresh crusty rolls and butter. For only pennies this dish provides both meat and vegetables for a tasty dinner that goes together quickly and easily.

Choose canned California ripe olives in one of the smaller, pitted sizes for this dish (there are nine sizes to choose from - all the way up to Super Colossal).

OLIVE-FRANKFURTER SKILLET SUPPER

(Makes 4 to 5 servings)

1 1/2 cups canned pitted California ripe olives	1 (10 1/2 oz.) can condensed chicken broth
1 (1-lb.) package frankfurters	1 small bay leaf, crumbled
1/2 cup sliced green onions	1/2 teaspoon basil, crumbled
2 tablespoons cooking oil	1/2 teaspoon salt
1 (1-lb.) can tomato wedges	1/2 teaspoon pepper
	1 1/2 tablespoons cornstarch
	Thin spaghetti

Cut olives in wedges, cut franks in 1-inch diagonal slices. Sauté olive wedges, franks and onion in oil slowly for five minutes. Add tomatoes, broth, bay leaf, basil, salt and pepper. Bring to boil, lower heat and simmer, uncovered, five minutes. Blend cornstarch with 2 tablespoons cold water. Stir into the hot mixture and cook, stirring until mixture thickens slightly. Serve with hot spaghetti.

ŠVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

sau buveine. Tau neatsitiks nieko pikto".

Psalmė 91:9, 10.

Dievas yra taip patvarkęs, kad tik pilnai pasišventusieji ir ištikimieji tebus apsaugoti nuo suklupimo šioje piktoje dienoje. Kiekvieną dieną mes išmokstame labiau įvertinti dieviškąsias geradarytes, kurios atidarė mums mūsų supratimo akis ir leido pamatyti dieviškojo žodžio ir plano kilumą ir gražumą. Todėl stengkimės visada būti išsiskynę ir stiprūs tikėjime ir visuomet pasirodykime ištikimais. Viešpačiui ir nesiliaukime būti uolūs geruose darbuose. Nuolankumas ir paklusnumas Viešpačiui ir nepailsimas geruose darbuose yra Viešpačiui patinkamas.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629

SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: G. Rovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAKŠTOS VINTA

REpublic 7-9800

REpublic 7-5891

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ.

★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, ILL. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY. Palos Hills, ILL. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

